

Z A N G Y I H U I H U A

བོད་དབྱིན་ཁྱེ་གསུམ་གྱི་མཇུག་ཁང་
ཉེར་མཁའི་བར་སྟོན།

TIBETAN-ENGLISH-CHINESE
DIALOGUE IN THE HOSPITAL

藏英汉对照藏医会话

ཉེ་མ་དང་རྒྱལ་པོས་ཚེ་མ་གྲིག་བྱས།

NYIMA and GELPO

尼玛/杰布/合编

མི་རིགས་དཔེ་སྟར་ཁང་།

བོད་དབྱིན་ཁྱུ་གསུམ་གྱི་སྐད་ཁང་ ཉིད་མཁོའི་བཅ་སྒྲིག།

TIBETAN-ENGLISH-CHINESE
DIALOGUE IN THE HOSPITAL
藏英汉对照医院会话

ཉི་མ་དང་ཁྱུ་པོས་ཚུལ་སྒྲིག་བྱས།

NYIMA and GELPO

呢玛/杰布/合编

图书在版编目(CIP)数据

藏英汉对照藏医会话/尼玛,杰布著. - 北京:

民族出版社, 2006. 12

ISBN 7-105-08069-8

I. 藏… II. ①尼… ②杰… III. 藏医-藏语-口语-藏、英、
汉 IV. H214.94

中国版本图书馆 CIP 数据核字(2006)第 164806 号

藏英汉对照藏医会话

TIBETAN-ENGLISH-CHINESE

DIALOGUE IN THE HOSPITAL

出版发行	民族出版社
地 址	北京市和平里北街 14 号
邮 编	100013
印 装	迪鑫印刷厂印刷
经 销	各地新华书店
开 本	850mm×1168mm 1/32
网 址	www.e56.com.cn
印 张	7.375
版 次	2006 年 12 月第 1 版
印 次	2006 年 12 月北京第 1 次印刷
印 数	0001-4000 册
定 价	12.00 元

该书如有印装质量问题,请与本社发行部联系退换
(藏文室电话:010-58130509)

ཚུམ་སྒྲིག་འགན་འཁུར་པ།

责任编辑：

ངག་དབང་ཕུན་ཚོགས།

阿旺平措

༡༡། བོད་དབྱིན་ཁྱུ་གསུམ་གྱི་སྒྲན་ཁང་ཉེར་མཁོའི་བདུན་ཐོད།

ཉེ་མ་དང་རྒྱལ་པོས་ཚུམ་སྒྲིག་བྱས།

དཔེ་སྒྲན་མཁན།

འབྲེམས་སྒྲེལ་མཁན།

གནས་ཁུལ།

སྒྲག་ཡང་།

ཁ་བར་ཡང་གྲངས།

བརྒྱུད་འཛོལ་མཁན།

པར་འདེབས་མཁན།

དེབ་ཚད།

པར་ཤོག

པར་གཞིའི་སྒྲིག་ཐབས།

པར་ཐབས།

པར་གྲངས།

ཕྱིན་ཤོང་།

མི་རིགས་དཔེ་སྒྲན་ཁང་།

མི་རིགས་དཔེ་སྒྲན་ཁང་གི་བོད་ཡིག་ཚུམ་སྒྲིག་ཁང་།

ལ་ཅིན་རྟོ་མིང་ལི་བྱང་ལམ་ཡང་14པ།

100013

010 - 58130509

རྒྱལ་ཡོངས་ས་གནས་སོ་སོའི་ཞིན་ཏུ་དཔེ་ཚོང་ཁང་།

ཏི་ཞིན་པར་ཁང་ནས་པར་བཏབ།

850mm×1168mm 1/32

7.375

2006ལོའི་ཟླ་12པར་པར་གཞི་དང་པོ་བསྒྲིགས།

2006ལོའི་ཟླ་12པར་ལེ་ཅིན་ཏུ་པར་ཐབས་དང་པོ་བརྒྱབ།

0001 - 4000

སྒྲན་12.00

གངས་ཅན་སྐུ་པའི་གཙུག་རྒྱུ་གཡུ་ཐོག་གསར་མ་ཡོན་ཏན་མགོན་པོ། (1138 - 1213)

The Famous Tibetan Doctor Yuthok Yontan Gonpo (1138 - 1213)

著名藏医学家宇拓·云丹贡布

མ་ཆེའི་བོད་ཀྱི་རང་བྱུང་སྒྲན་རྩིས།
Famous and Precious Crude drugs
名贵天然药材

བོད་ལྷན་སྒྲན་པས་མ་ཆེ་བཟླག་བཞིན་པ།
An expert reading the Pulse of a foreign guests
藏医专家在诊脉

མཆམས་ལྷོད།

ལྷོདས་སྒྲན་ཅིས་ཁང་ལྷིང་སྤང་བྲག་ཙའི་སྤེལ་གཤིས་སྒྲན་པ་རབ་འབྱམས་
 བ་ཤུ་ཉི་མ་དང་རྩས་ནད་སྤེལ་གཤིས་སྒྲན་པ་རབ་འབྱམས་པ་རྒྱལ་པོ་གཉིས་ནས་
 སོ་གས་ནད་ཁྲིན་ཏུ་དང་ཐོད་ལྷོདས་བཅས་ལ་དབྱིན་རིའི་ཆེད་སྤྱོད་འཛིན་གྱར་
 སྤྱོད་སྤྱོད་བྱས་པ་མ་ཟད་སྒྲན་ཁང་སྤོ་བཞེན་ཏུ་ཕྱི་རྒྱལ་སྤྱོད་མཁོན་མང་དག་ཞིག་
 ལ་སྤེལ་བཞེན་སྒྲན་བཅས་ལྷོདས་པའི་ཉམས་ལྷོད་དངས་བྱུང་འབྲེལ་བྱས་པ་དང་
 ལྷོདས་སྒྲན་ཁང་སྤེལ་གཤིས་སྤོ་བཞེན་སྤྱོད་བཅས་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་དང་ཐོད་ལྷོདས་གས་
 རིག་གི་རྒྱན་མཁོའི་ཉེར་མཁོའི་མིང་ཆོག་སོགས་བརྩུ་བཞེན་བྱས་ནས་«ཐོད་
 རྒྱད་ལྱིན་གསུམ་གྱི་སྒྲན་ཁང་ཉེར་མཁོའི་བརྩུ་ཆོད» ཅེས་པ་ཙོམ་ཞིག་བྱས་པ་
 དེས་ཐོད་ལྷོདས་གས་རིག་ཀྱི་ལ་བཞེན་དང་ཕྱི་རྒྱལ་སྤྱོད་མཁོན་ལ་སྤྱབས་བདེའི་
 སྒྲན་བཅས་བྱ་བྱ། ཐོད་ལྷོདས་གས་རིག་ལ་རྒྱས་མང་འཕྱོད་པ་བྱེད་རྒྱ་སོགས་
 ལ་པན་ཐོགས་ཡོང་རྒྱར་མོམ་པ་དང་པོ་སྤོས་པར་རྩེས་སུ་ཡི་རང་དང་སྤང་མར་
 ལུ་མཐུད་འབད་བཙོན་བྱེད་རྒྱར་རེ་བ་ཡོད།

ལྷོདས་སྒྲན་ཅིས་ཁང་གི་མིང་འཛིན་ཡོན་གྱང་།

བྱམས་པ་འབྱིན་ལས་ནས།

ལྷོ་ཁྱ་༡༠༠༥. ༡. ༡༩ནིན།

前言

藏民族和其他民族一样,不仅创造了自己的光荣历史,也创造了辉煌灿烂的民族文化,藏医药学是其中重要的组成部分。藏医药学是世界传统四大医学体系之一,千百年来为藏族人民乃至其他民族的健康发展做出了巨大的贡献。

随着人类回归大自然的热潮和藏医药在预防及治疗疾病方面的确切疗效为人们所认识,近年来,藏医药在国内外得到更多关注,藏医药学的对外学术交流及传播也不断得到发展。国内外关注藏医药、研究藏医药、使用藏医药的态势基本形成,为藏医药走向世界打下了良好的基础。

藏医要走向世界,首先要解决语言信息的障碍,并为此培养一批人才。我院杰布和普尼玛两位主治医生在二十多年的临床基础上,先后到区内外英语学校学习,具备了一定的藏、汉、英语翻译水平,掌握了较高的翻译知识和藏医术语。他们用一年多的业余时间,编写完成了《藏英汉对照藏医会话》一书,并在现任院长占堆先生的精心指导和大力帮助下得以出版。此书在藏医常用用语的翻译方面填补了一项空白。

本书内容包括两方面,一是医院用语,二是藏医专用

术语。本书适用于对藏医学的初步了解和临床诊疗工作,也可以作为教学和科研工作参考书。由于学识水平有限,加上时间的仓促,书中难免有疏漏之处,希望同道们予以批评指正,以利不断修改完善。

西藏自治区藏医院副院长
藏医药研究所所长

洛扎·次仁巴珠

2006/5/8

དཀར་ཆག

མཚམས་སྒྲིག་ བྱམས་པ་འབྲིན་ལས།(1)

前言 洛扎·次仁巴珠(1)

ས་བཅད་དང་པོ། བོད་སྐད་ཀྱི་ཐ་སྟེན་ཉེར་མཁོ། (1)

Part one a practice vocabulary of Tibetan medicine

第一章 实用藏医词汇

ས་བཅད་གཉིས་པ། བོད་སྐད་ཀྱི་དབྱེད་བཅོས་ཀྱི་མིང་ཆེ། (20)

Part tow External treatment of Traditional

Tibetan medicine

第二章 藏医外治术名称

ས་བཅད་གསུམ་པ། ཐུན་སྒྲིབ་མཁན་པའི་བརྗོད་སྒྲིག་ (23)

Part three Sentences Commonly Used By

Medical Personnel

第三章 医务人员常用语

ས་བཅད་བཞི་པ། ཐུན་སྒྲིབ་ནད་པའི་བརྗོད་སྒྲིག་ (37)

part four Sentences commonly used by patients

第四章 病人常用语

ས་བཅད་ལྔ་པ། ཡང་ཐོ་འཁོད་པ། (41)

part five Registration

第五章 挂号

ས་བཅད་བྱུག་པ། མན་མྱེད་ཁང་། (54)

Part six Patient and pharmacist

第六章 病人和药剂师

ས་བཅད་བདུན་པ། ལུས་ཀྱི་བྲུབ་ཆ་ཁག་ (58)

Part Seven Parts of the Body

第七章 人体各部

ས་བཅད་བརྒྱད་པ། ཇོ་ས་བྲག་ (62)

Part eight Emergency

第八章 急诊

ས་བཅད་དགུ་པ། རྟ་ཁང་བྱ་བ་བྱུག་ས་པ། (69)

Part nine Admission

第九章 入院

ས་བཅད་བཅུ་པ། རྟ་ཐོག་སྒྲིབ་མེལ། (80)

part ten conversation in clinics

第十章 各科会话

དང་པོ། ཆམ་པ། (80)

cold

感冒

གཉིས་པ། རྩ་ཚད། (82)

Pneumonia

肺炎

གསུམ་པ། རྩ་གཙོང་། (86)

pulmonary Tuberculosis

肺结核

བཞི་པ། ཕོ་རྩ་སྒྲུབ་པོ། (88)

peptic ulcer.

消化性潰瘍

ཕུ་པ། ཕ་སྒྲག (91)

peptic - ulcer

胃潰瘍

རྒྱག་པ། མཆིན་ནད། (96)

chronic Hepatitis

慢性肝炎

བདུན་པ། རྒྱ་གཟེར་ནད། (99)

Dysentery

細菌性痢疾

བརྒྱན་པ། ཟུངས་ཁག་ཞན་པ། (102)

Anaemia

貧血

དགུ་པ། རྒྱང་ཁག་འཕེལ་བ། (105)

Hypertension

高血压

བརྒྱ་པ། རྟིང་འཕྱུས་ནད། (108)

Heart Failure

心力衰竭

བརྒྱ་གཅིག་ རྟིང་པ་ན་བ། (111)

lumbage

腰痛

བརྒྱ་གཉིས། ལྷུ་མ་ནད། (114)

Arthritis

关节炎

བརྒྱ་གསུམ། མཁྱིས་པའི་རྟུ་སྒན། (118)

Gallstone

胆结石

བཅུ་བཞི། རྩ་མ་དྲུང་སྤྱོད་གི་གཉན་ཚད།(རྩ་ལྟག་གཉན་ཚད།) (122)

Appendicitis

阑尾炎

བཙཱ། རྩ་འགག་ནད། (125)

Intestinal obstruction

肠梗阻

བཅུ་དྲུག་ གཞང་འབྲུམ་གྱི་ནད། (128)

Hemorrhoids cpiles

痔

བཅུ་བདུན། ལུ་མའི་སྤྲན། (130)

Tumor of the Breast

乳腺瘤

བཙཱ་བརྒྱད། གཅིན་ལམ་ནད། (134)

Urinary Trouble

泌尿系疾病

བཅུ་དགུ། དབྱགས་མི་བདེ་བའི་ནད། (137)

Bronchial Asthma

支气管哮喘

ཉི་ཤུ། སྤོ་ཚད། (140)

pneumonia

肺炎

ཙ་གཅིག་ སྤྱག་ནད་དང་བཤལ་ནད། (143)

Vomiting and Diarrhea

呕吐和腹泻

ཙ་གཉིས། གཅིན་ལམ་གཉན་ཚད། (147)

Urinary Tract Infection.

泌尿道感染

ཙ་གསུམ། བོད་སྐད།..... (149)

Tibetan Traditional Medicine

传统藏药

ནི་ཤུ་ཙ་བཞི། བརྒལ་གཟེར་རམ་བརྟེན་བྱེད་ནད།..... (150)

Epilepticus

癲癇

ནི་ཤུ་ཙ་ལ། རུས་ཚིགས་ཀྱི་ནད་བྱུག (རུས་ཚིགས། ལྷང་ཚིགས།
དཔུང་ཚིགས། གྲུ་ཚིགས། རམ་ཁྱིམ་ཚིགས་)..... (154)

Pain of the joints (knee ankle shoulder elbow wrist)

关节疼痛(膝、踝、肩、肘、腕)

ནི་ཤུ་ཙ་རྩྭ། སྐྱ་བཞོག་པ། (157)

Extracting a tooth

拔牙

ནི་ཤུ་ཙ་བདུན། སྐ་རུལ་ནད། (159)

Dental caries.

龋齿

ནི་ཤུ་ཙ་བརྒྱད། ལྷ་ཡི་གཉན་ཆད།..... (161)

Chronic Rhinitis

慢性鼻炎

ནི་ཤུ་ཙ་དགུ། གྲི་ཆད། (164)

pharyngitis 咽炎

སྐམ་རྩ། ལུང་བའི་རང་བཞིན་གྱི་མིག་རྩའི་ནད། (166)

Acute Infective conjunctiv

急性感染性结膜炎

སྐམ་རྩ་སྐྱ་གཅིག་ རམ་ལ་འགམ་སྤྲད་དུ་བྱེད་བ། (168)

Lumbar pain and sciatica

腰疼和坐骨神经疼

སུམ་ཐུ་སྐྱ་གཉིས། སེ་ཕྱག (171)

Gonorrhoea.

淋病

སུམ་ཐུ་སྐྱ་གསུམ། ཕགས་ནད། (173)

Neurodermatitis

神经性皮炎

སུམ་ཐུ་སྐྱ་བཞི། ཟི་མ་ནད་ལྷུང་། (175)

Ingrowing Eyelashes

倒睫

སུམ་ཐུ་སྐྱ་ལ། རྩ་བ་ནད་ལྷུང་ནད། (176)

suppurative otitis media

化脓性中耳炎。

སུམ་ཐུ་སྐྱ་བྲག་ ལྷང་འབྲས། (178)

Bladder cancer

膀胱癌

སུམ་ཐུ་སྐྱ་བདུན། མ་ཅན་བདེ་བ་ལྷོན། (181)

open Injury

开放性损伤

སུམ་ཐུ་སྐྱ་བརྒྱད། རུས་ཆག། (183)

Fracture

骨折

སུམ་ཐུ་སྐྱ་དགུ། གྲན་པ་ཉམས་པ་དང་ལྷན་ཁྲག་འཛོར་བ། (188)

Coma, Extradural Hemorrhage.

昏迷,硬膜外血肿

བཞི་བཅུ། སྤུ་གྲུ་ཤོར་བ། (192)

Abortion

流产

ཞེ་གཅིག་ དབྱགས་ལམ་གཏན་ཚད། (196)

upper Respiratory Tract Infection

上呼吸道感染

ཞེ་གཉིས། མཁལ་ཚད། (198)

pyelonephritis

肾炎

ཞེ་གསུམ། གཅིན་སྒྲིབ་ཁུའི་ནད། (201)

Diabetes

糖尿病

ཞེ་བཞི། རླེག་ནད། (204)

Gout

痛风

ས་བཅད་བརྒྱ་གཅིག་ལ། རྟ་ཁང་ནས་ཐོན་ལ། (208)

Part eleven Discharge

第十一章 出院

ས་བཅད་བརྒྱ་གཉིས་ལ། རྟ་ཐོག་ཆན་ལ་ཁག་གི་མིང་། (211)

Part twelve Clinical Derpartment

第十二章 各临床科室名称

མཇུག་བསྟུ་བའི་གཏམ། (217)

Part one a practice vocabulary
of Tibetan medicine
第一章 实用藏医词汇

1